

dása ilyen nagy emberiségi szolidaritások felé mutat. Saját államunkon belül magunkért is, a fejlődések nagy színvonaláért is meg kell találnunk egy a népkisebbségek, mint minden más küzdő néprétegeknek és a küzdők eszményeit megértő felvilágosultaknak az együttműködését.

— *Mi az ön személyi álláspontja az erdélyi zsidóság nemzeti mozgalmával szemben?*

— Előbbi válaszom erre a kérdésre is felel. Az erdélyi zsidóság nemzeti mozgalmát a népkisebbségi szabadságküzdelem egyik külön alakjának tekintem. Tisztelem benne egy ősi nemzeti érzés feltámasztását, de természetesen szabadságküzdelemnek csak addig láthatom, míg nem ellenkezik a szabadság eszméivel. Tehát a hozzá való esztakozást is csak az önkéntes elhatározások és néplélekbéli fellángolások következtéseként tudom helyesenek.

Mittelmann József ártatlanságáért

Nem Mittelmann bárdjával gyilkoltak

Az orvosszakértők vallomása nem objektív, a hullaszemle fejszét említi! A törvényszék szerint a bárd szerepe pozitív, a tábla szerint csak lehetőség! Kérdések, melyekre akkor még nem volt felelet, de ma már van!

(Cluj-Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Mittelmann bűnügy feltételeit legerdekeesebb, legizgalmasabb kérdése: *miképpen került Mittelmann József bárdja a Hollós-tetőre s miképpen lehetséges az, hogy azt csak négy nap után találták meg?* Miképpen kerülhetett egy vékony ágra, amikor a bíróság megállapította, hogyha a nehéz bárdot dobják, akkor fenn nem akadhat. Annál különösebb ez, mert hiszen a bárd és a hulla helye közötti területen lábnyomot nem találtak.

Mindenekelőtt tisztázzuk a bárdnak a szerepét a Kohn féle gyilkosságban, mert hisz ez a kérdés döntő jelentőségű. A bírói ítélet „fara indolala” megállapítja, hogy

„Kohn Dávidot azzal a bárdal ölték meg, amelyet mint corpus delictum Mittelmann magának ismert fel. Ugyancsak a bírói ítélet állapítja meg, hogy az a négy ütés, amely Kohn Dávidot érte, a Mittelmann bárdjától ered.”

Perben az orvosszakértőkkel

A törvényszéki ítélet teljes határozottsággal állítja, hogy a Mittelmann bárdja volt a gyilkos eszköz és az ítélet további motiválásában is erre hivatkozik. Ezzel szemben a táblai ítélet már óvatosabb, amennyiben ítéletében azt mondja, hogy a sebek „au potut fi cauzats”, tehát csak okozhatta, egy hasonló („asemenea” szó szerepel ez ítéletben) eszköz.

Állítom, semmi igazolása nincs annak, hogy Kohn Dávidot Mittelmann bárdjával ölték volna meg és a törvényszéki szakértőknek erre vonatkozó vallomását sem törvényszéki orvostani szempontból, sem másképpen objektívnek venni abban a formában, ahogy a törvényszék tette, nem lehet és nem is szabad állítom azt, hogy amennyiben a törvényszéki orvosok azt vallották, hogy Kohn Dávid halálát ez a bárd okozta és mind a négy ütés kéztől ered. szakértői véleményük objektív, az orvosi tudomány lehetőségének megfelelő nem volt.

Az orvosszakértői közvetlenül a gyilkosság után két nappal tartották meg a hullaszemlét, anélkül azonban, hogy *tényleges boncolást eszközöltek volna*, ami mindenesetre igen súlyos mulasztás volt, amint azt éppen a későbbi események igazolják. A felvett raport medico legálban eszközül, mellyel a gyilkosságot elkövetették, *fejsze* szerepel. Románul „secura”. A bárd neve: „bárd”. A törvényszéki főtárgyalást május 19-én tartották meg, tehát a hullaszemle óta hat hónap után. Annak utólagos megállapítása, hogy mivel követte el valamely gyilkosságot, különösen ha éles tárgytól ered a sebesülés, csak nagyon körülményes összehasonlító vizsgálat eredménye lehet, szinte kivétel nélkül abban a formában, hogy a halált okozó tárgyat pontosan beillesztik a sérülésekbe és összehasonlítják a tárgy formáját a sebbel. Hat hónap után teljesen kizárt dolog, hogy akár a leggyakoribb orvosszakértő is meg tudná állapítani, hogy vajon feltétlenül a bárd okozta Kohn Dávid halálát okozó sebt. Amikor még egyszer rámutatunk arra, hogy a fejsze és a bárd között a törvényszéki orvos-

elismerai. Az érzés, a közös multhoz és a közös anyanyelvhez való ragaszkodás alakítja az emberiségben a nemzeti differenciálódásokat. Ezek megmaradása, vagy további differenciálódás mind szabadság kérdés. A szabadság útján halad a magasabb emberiségi összhang felé. Ha ősibb átöröklés címén az újabb átörökléseket megtámadni akarnák, akkor könnyen megzavarodik ez az emberiségi összhang felé való haladást. Az erdélyi zsidó nemzeti mozgalmat is ebből a szempontból nézve a haladással egyezőnek tartom, ha újabb nemzeti átörökléseket meg nem zavar a csak a nemzetellenőre váltak az ősi nemzeti átöröklést önként felőröklő karolja össze. Így a magyarsággal igen erős kontakusa lehet, testvérmemzeti helyzetet fejlethetik ki a két népkisebbség között, melynek magyarságbeli nyelvközösége is van, de emellett a legerősebb orszákosága is nyilvánvaló.

fani szempontból legalább is olyan különbség van, mint egy browning és egy vadászfegyver között, még egyszer leiszegessük, hogy az orvosszakértők a hullaszemléi kifejezetten *fejszéről* beszélték és

állítom azt, hogy ez az első orvosi feltevés helyes is volt, mert Kohn Dávid halálát a Marosvásárhely környékén használatos erdei fejsze, nem pedig nehéz mészáros bárdtól eredő sérülés okozta.

A hullaszemle szerint a szerencsétlen Kohn Dávid fején négy sebet találtak. Ezek közül az első hátulról érte, a bal fül mögött és a koponyacsont felé halad az irányja. Az ütés a koponyát áttörte úgy, hogy az agyvaló ki is látszott. A seb hossza tizenegy és fél centiméter. Három ütés érte Kohn Dávid arcának jobboldalát és pedig az egyik a felső ajaktól a bal szemközéig terjed és hét centiméter hosszú, a másik pedig az orr-ostól a pofacsontig húzódik el ugyanakkor hét centiméter hosszúságban. Egy negyedik ütés az orrcsontot a koponyadudorodással köti össze tizennégy centiméter hosszúságban. Az utóbbi három ütés csak a lágy részeket szelte át.

Bárd vagy fejsze?

A bárd éle, amint azt megvizsgáltuk, teljesen egyenes és huszonhárom és fél centiméter hosszú. Nem valószínű tehát, hogy az hét centiméteres sebet ejtett volna, annál kevésbé, mert ezek a rövid ütések Kohn már a földön érték és így az ütés leudulása nagyobb volt. Nem valószínű továbbá, hogy a súlyos bárd ne roncsolta volna össze Kohn Dávid fejét még akkor is, ha a gyilkos csak kis erőt fejt ki. Ezzel szemben áll az orvosszakértők első írásban foglalt jelentése, amely szerint a gyilkos tettet fejszéval követhették el. Még csak megjegyeztük, hogy Marosvásárhely vidékén egy ilyen fejszének az éle nyolctól tízöt centiméterig terjed. Azt pedig, hogy a négy ütés egy és ugyanazon kéztől ered, ezt valóban csak egy nagyon tüzetes boncolás és évtizedes gyakorlati bírói törvényszéki orvosszakértő állapíthatja meg.

Megkérdeztünk több kiváló orvosszakértőt, akik egybehangzóan vallják, hogy az objektív orvostudomány merőben ellenkezik annak megállapítása boncolás nélkül hat hónap után, hogy a gyilkosságot bárdal követték el és egyazon kéztől erednek a sérülések.

Feltétlenül szükséges lett volna ellenőrző orvosszakértők meghallgatása és a boncolás, vagy az exhumálás. Ez nem történt meg és így kénytelenek vagyunk a legjellemzőbb határozottsággal a hullaszemle eredményét alapul venni. Állítom tehát, hogy Kohn Dávidot nem Mittelmann bárdja ölte meg. Ennek következtében esleik a két ítéletnek az a feltétlenül logikus következtetése, amelyet a feltevéshez fűzött.

Kinos kérdések — nehéz felelet

Ha azonban nem Mittelmann bárdja ölte meg Kohn Dávidot, mégis miképpen került az a gyilkosság helyére? O ya kérdés ez, melyre

megfelelni sem Mittelmann, sem pedig a bíróság nem tudott. Mittelmann, aki első látásra minden kényszer és minden vonakodás nélkül magának ismerte fel a bárdot, a bíróság előtt találgatni kezdte, hogy miképpen került a bárd a gyilkosság helyére. A legkézenfekvőbbnek látszik az egyszerű falusi kereskedőember felfogásában, hogy a bárd valamiképpen, akár öccének játéka folytán odakerült a szübe és amikor a szán többször felfordult, akkor ki eshetett, vagy esetleg az első támadás alkalmával kiemelték. A bíróság ezeket a feltevéseket feltétlenül helyes logikával cáfolja meg s ezeket a megállapításokat el kell fogadjuk. A szánt Nagy József kocsis készítette elő és ő szemmel látta a bárdot nem látott. Ha a szán felfordult és a szána kiesett, vele együtt a bárd is, akkor, amikor a szánát visszatette, észre kellett volna vennie a kiesett, hatalmas bárdot. Ugyancsak észre kellett volna vennie akkor is, amikor ő maga tett egy ölyvi szánát a szánjára, — ha a szána között lett volna a bárd.

És itt ki kell térjek Mittelmannnak egyik ellentmondására, amelyre azután a bíróság súlyosnak tetsző következtetéseket épít fel. Ez az, hogy Mittelmann, aki maga is felszokott szánát a szánjára, előbb azt mondja, hogy a szánát öibe vitte oda, azután pedig azt vallja, hogy vasvillával. Képzeli el bárki Mittelmann lelkiállapotát. Ártatlan! Negyednapra megtalálják a gyilkosság helyén a bárdot. Az ő bárdját! Egyszerű, nem túl intelligens falusi gyerek, akinek agya hihetetlen minnát fejlethetett ki e rejtély megoldásában. Nem csoda, ha kaptod, nem csoda, ha egy ilyen jelentéktelen részletkérdésben emlékezőtehetsége nem elég határozott. Ez az ellentmondás tehát alapul igazán nem szolgálhat.

Ugy Mittelmann, mint maga a bíróság azon az alapon állott, hogy a gyilkosságot a bűnjelkenti bárdal követték el. Ez így logikus a bíróságnak az a harmadik megállapítása, hogy amennyiben Mittelmann szánjától a gyilkosokhoz került volna a bárd, akkor azok nem igyekeztek volna elhalítani, hanem ellenkezőleg, letették volna a holttest mellé. Ezek után tehát a bíróság, miután feltétlenül arra az állappontra helyezkedett, hogy a gyilkosság a bárdal történt, logikusan vadolhatta Mittelmann. Mielőtt azonban nem bizonyított, hogy a gyilkosság valóban a bárdal történt, minden ehhez fűződő következtetés esleik. Egy hipotézis nem bizonyíthat egy másik hipotézist.

A bárd kósói feltűnése

Az azonban még ezek után is válaszolatlanul maradt egy kérdés és ez az, *miképpen lehetséges, hogy a bárdot csak négy nap után találták meg*, és akkor is egy vékonyka ágon. Az első kérdésre a bíróság egyszerűen a ködös, zuzmarás időre hivatkozott, amely lehetetlenné tette, hogy a bárdot észrevegyés.

Ezzel szemben nyomozásunk hiteles jezőkönyvekkel igazolja azt, hogy a kiszállított bizottságok a holttestet fel és le, legalább ötven méternyire tüzetesen átvizsgálták az erdő szélét anélkül, hogy a legkisebb nyomot találtak volna. E bizottság tagjai vallják, hogy tiszta, világos idő volt és ötven-száz lépésnyire el lehetett volna látni s különösen látni kellett volna a bárdot, amely élát a fák fehér zuzmarájától.

Lehetetlenség az, hogy ne vették volna észre a bárdot, ha tényleg ottan lett volna, különösen ne vették volna észre azok az örök, akik a holttestet több mint huszonnégy órán át vigyázták, nagy tüzet gyújtottak, melyhez a rőzsét természetesen az erdő széléről szedték.

A bárd tehát valóban csak a harmadik napot követő éjjelen kerülhetett ki a helyszínre, mert különben feltétlenül észre kellett volna előbb venni.

Szakértői szemle — Mittelmann mellett

De még így is megfelfejtetlen, hogy miképpen került a bárd egy vékonyka, fagyott, zuzmarás, törékeny ágacska, — ha elhajlítják, feltétlenül letöri az ágacska és a földre hull. A bíróság ki ő a szakértői szemle során ki annak a kipróbálására, hogy ha a bárdot elhajlítják, fennakadhat-e a fán? Hajították a bárdot jónaáanszor, dobatták Mittelmannnal, dobta az ügyész, a vizsgálóbíró. Egyetlen egyszer sem akad fenn, mindig áttörte a fáska

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ Lloyd 3022.

koronáját és leesett a földre. A bíróság ezután kénytelen a szakértői szemlével szemben „véletlenül” beállítani azt, ami fizikailag lehetetlen. A „véletlen” pedig mindezen inkább, csak nem — bizonyíték!

Ez azonban a bárd rejtélyét még külsőre sebbé teszi és valóban el kell ismerjünk, hogy úgy a szerencsétlen Mittelmann, mint a bíróság, de maga a védelem is tétlenül állott e rejtélyei szemben és legfeljebb feltevésekre szorítkozhatott, amelyek azonban akár a vád, akár a védelem hozott is fel, — igen gyenge lábon állottak, s eösterbe állították a védelemnek akkor még minden bizonyíték híján való feltevést, hogy a bárdot utólag lopták ki a tett színhelyére.

Ezt holnapi számunkban teljes részletességgel bizonyítom annak bizonyított összefoglalása után: nem Mittelmann bárdjával ölték meg Kohn Dávidot, a bárd a gyilkossággal közvetlen tettei összefüggés nélkül került a bűnyűbe; a bárdot az ágra úgy akasztották fel, hogy a nagy hó dacára nyomot még sem hagytak.

Székely Béla

Erdély részvéte Glasner Móseért

Az özvegy nem akar visszajönni. Glasner Akiba Palesztinába utazik

(Cluj Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyméltóságú Glasner Móse gyermekét hetfőn reggel kelték föl a mely gyászát je képező számolyu-ról. Mind e napig testület és magánosok tömegesen kerestek föl vizsgálató látogatásokkal a főrabbit és fivéréit. Se szeri, se száma a részvételmű nyilatkozásoknak az ország minden részéről. Levélben és sírgöny útján az igaz zsidó fájdalom hangján emlékeznek meg rabbik, hitközségek, zsidó jóléti testületek a nagy veszteségről, ami Glasner Móse elhalálásával a zsidóságot érte.

Meghatón jellemző az elhunyt mester iránt való szerepe az a levél, ami vasárnap érkezett Székelyudvarhelyről Glasner Akiba főrabbihoz. Néhány meleg, résztvevő sor után a levélíró ezeket közli:

„Tegnap délelőtt zokogva olvastam föl feleségemnek a szomorú hírt. Első szava volt: — Ha fiam lesz, halhatatlan mesterünk után nevezzők el.

— Isten akaratát látom benne, hogy ily hamar és éppen családunkban kapjon nevet. Tegnap este tíz órakor ugyanis az Ur, áldások neve, egészséges gyermekkel áldotta meg házunkat. Igyekezni fogom úgy taníttatni, hogy méltó legyen e nagy név viselésére.”

Megirtuk, hogy a család a gyász-hír vétele után azonnal sűrűn özönyt a Jeruzsálemben lakó Kolozsvárról elszármazott Seelenfreund Sándornak, hogy a legközelebb Konstanzbaól Palesztinára fel induló gőzessel valaki a család tagjai közül odautazik. A sürgőnyt azért nem küldték közvetlenül Glasner Móse családja felé, mert még mindig élt a családban a halvány remény, hogy a halált közli sürgöny epokrif volt.

Ma megérkezett a második sürgöny Palesztinából és ebből kiderült minden kétséget kizáróan nemcsak a szomorú valóság, hanem az is, hogy az özvegy nem kíván visszajönni gyermekeihez Erdélybe, hanem a Szentföldön akar maradni, közel a drága rögökhöz, amik Glasner Móse porhüvelyét fedi. A kolozsvári főrabbi már a jövő héten indul hajón utazik Palesztinába. Szerdén este az ortodox zsidó templomban gyászistentisztelet lesz; az emlékezetes Glasner Akiba főrabbi fogja tartani. Csütörtökön reggel pedig elutazik Kolozsvárról és ezúttal is kéri hivatást, hogy a rabbinátus-sal kapcsolatos ügyeket ezen időpontig intézzék el, minthogy ő maga előreláthatólag öt-hat hétig Palesztinában fog tartózkodni.

A hitközség vasárnap tartja közgyűlését, amelyet egészen Glasner Móse emlékének szentel.

Emelkedik a budapesti nagybankok betétállománya. Budapestről jelentik: A nagy pénzintézetek üzleti forgalma ismét javuló tendenciát mutat. A nagybankok takarékbetét üzletége egyre javul a egyeseknél, mint például a Pesti Hesi Takarékpénztárnál, a Kereskedelmi Banknál két hónap alatt a takarékbetétek állománya meg-buszszorozódott. A bankok most minden eszközzel külföldi ügyfeleket igyekeznek szerezni. Több budapesti bank jelentékeny dollárbetétet kapott.

Az erdélyi kisebbségi újságírók kongresszusa

A kongresszus az újságírói lelkiismeret szabadságáért

(Cluj Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pozáns keretek között zajlott le vasárnap az erdélyi és bánáti kisebbségi újságírók kongresszusa. Az ülést délelőtt 11 órakor nyitotta meg Szász Endre elnök.

Nyitandó előtt Peredy György Paál Árpádnak a „Keleti Újság”-tól való távzásásával kapcsolatos az újságírói lelkiismeret hathatósabb védelmét követelte. Több hozzászólás eredményeképpen a kongresszus a következő határozatot hozta:

— A kongresszus kimondja, hogy közzététel és elismerés illeti meg azokat a tagjait, akik az újságírói lelkiismeret és véleménynyilvánítás mellett a csoportérdekek és hatalmi befolyások ellen kitartanak. Elvárja a jövőben is minden tagjától, hogy újságírói munkásságában egyedül az emberi szolidaritás, állami közösség és népkisebbségi érdek fogja vezetni.

— Külön megemlékezést és tisztelgést érdemel a kongresszus dr. Paál Árpádot, aki klasszikus önfeláldozással tett tarubizonyítást lelkiismeretének szabadsága és tollának függetlensége mellett. Paál Árpád dr. elhatározása egy emberibb társadalom felé mutat, amely a szabadszellemtű munkát és független újságírást a fejlődés legfontosabb irányító szervének fogja tekinteni.

— A kongresszus a munkaszolidaritás eszközeivel szembeszáll minden törekvéssel, amely az újságírói munkát lélek nélküli bémunkává süllyeszti és elérkezettnek látja az időt minden olyan kezdeményezés támogatására, amely a népjó munkásságnak szabad szövetkezésén épül fel.

E határozat elfogadása után dr. Murányi

Győző az új alapszabálytervezetet ismertette melyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

A délutáni ülés folyamán Walter Gyula titkár az újságírószervezet 1924. évi működésének eredményeit ismertette. A jelentésből kitűnik, hogy a szervezet anyagi helyzete örövendően erősödött.

Ezután Székely János a Borszákon felállítandó újságírói szenatórium tervét ismertette, melynek felállítását a kongresszus elhatározta s kimondta, hogy a szenatórium az erdélyi és bánáti újságírók összességének intézménye lesz.

Délután választotta meg a kongresszus új titkárságát. Paál Árpád dr.-t egyhangúlag választották meg elnöké és megválasztása után a résztvevők lelkesen tüntettek a lelkiismereti szabadság és a toll függetlenségének e bátor harcosa mellett. A kongresszus a titkárt többi tagjait is egyhangúlag választotta meg.

A titkárt megválasztása után Paál Árpád dr. bensőséges érzelű, mélyen szántó gondolatokban gazdag szavakkal ismertette szokot a nagy feladatok, melyek az egész titkárt komoly munkára sarkítják. Meleg szavakkal emlékezett meg a lelépő elnökségről is Dr. Ligeti Ernő és Salamon László a tanulmányi bizottság komoly feladatainak megvalósítására béri a kongresszus támogatását, mert csak így lehet a szellemi és morális színvonalát keresztül vinni, a műveltség teljességét állítani az újságírói és kisebbségi érdekek szolgálatába. Végül Iványi F. József az újságírók akadémia felállítását Walter Gyula a tudósító-rendszer körül észlelt visszaélések, Szeghd Imre dr. pedig a szabadjegyek ügyében interpellált. A kongresszus a klub megteremtése körül végzett érdemekért Szász Endrének, Székely Jánosnak, Walter Gyulának és Főrös Lajos dr.-nak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A jásii tragédia újabb részletei

Husianu rendőrszert belehalt sérüléseibe. Házkutatások és letartóztatások a jásii cizistaklubokban. A „Vütoru” hibáztatja az ifjovi esküdtzseket és az egyetemi tanácsokat

(Cluj-Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat délután Jásiban újabb a legnagyobb izgalom uralkodik. Azok a jelenetek, amelyek szombaton a jásii törvényszék tárgyalótermében lejátszódtak, véres epizódjai az esztendő óta folyó agitációnak és legfőbb fokozat a rendszer felelős a merényletért, amely túrta az izgatóság tulapásait.

A véres dráma előzményei

A jásii véres dráma lefolyásáról a következő részletes bucaresti tudósításunk számol be:

Az elmúlt istolai év folyamán Mancu jásii rendőrprefektus Jásiban egy összeesküvést leplezett le. A rendőrprefektus himsötlen szigorral lépett fel a rendbontókkal szemben és ez a szigorúsága kihívta maga ellen a diákok gyűlöletét. Az összeesküvés gyanúja miatt letartóztatott diákokat később szabadonbocsátották. A diákok kiszabadulásuk után feljelentést tettek Mancu rendőrprefektus és a rendőrség több hivatalnokai ellen, akiket hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádoltak meg. A jásii törvényszék tegnap tárgyalta ezt a pert. Már a tárgyalás folyamán heves jelenetek játszódtak le a diákok és a prefektus között. Mindkét fél kihallgatása után a törvényszék a tárgyalást elnapolta.

Hogyan folyt le a merénylet

Azikor a prefektus a teremből távozni akart, az ajtóban egy oszódó diákkal találta magát szemben, de ő mitsem sejtve, ki akart jutni a gyűléstől, amikor elébe lépett Zelea Codreanu, a diákból revolvért rántott elő és a prefektusra három lövést adott le. Az egyik golyó a fülé alatt az agyába hatolt és azonnal végzett vele. A jelenlévő két rendőrszövetség, Closs inspektor és Husianu komissár kísérletet tettek arra hogy a merénylet leszereljék, de őt is rosszul jártak, mert rájuk is több lövést adott le. Mindketten súlyosan megsebesültek. Egy rendőrnek mégis sikerült Codreanust leszerelni és a vizsgálobíró elé vinni aki nyomban megkezdte kihallgatását. Kihallgatás során kijelentette, hogy szerdán ölte meg a prefektust, mert ellensége volt a diákoknak.

Az „Argus” késő este táviratot kapott Jásiból, mely szerint Husianu nagy kínok között a kórházban meghalt. Closs állapota reménytelen. A merénylet híre Buzarestben nagy meglepe-

tést keltett. A kormány azonnal biztost küldött ki a vizsgálat lefolytatására.

Zelea Codreanu, a merénylet után azonnal letartóztatott, a legyűgöttebb hangon válaszolt a hozzáintézett kérdésekre és kijelentette, hogy a merényletet bosszúból követte el, mert a múlt esztendőben a rendőrség kim letlenül bánt az elfogott tüntető diákokkal. Zelea Codreanu vallomása alapján Garneata és Crinescu diákokat mint az összeesküvés értelmi szerzőit, letartóztatották.

A jásii és kolozsvári diákság szimpátia-lüntetése

Jásii jelentés szerint, amint a merénylet híre a városban köztudomásu lett, a diákság kivonult az utcára és ott tüntetni kezdett. A hatóságok azonban hamarosan véget vetettek a tüntetéseknek.

A reggeli lapok híradási nyomán vasárnap reggel Kolozsváron is elterjedt a merénylet híre. A hír hatása alatt a kolozsvári diákság demonstrációt rendezett, amelyről a „Patria” az alábbiakban számol be:

„Vasárnap délelőtt 12 órakor a Parkas-szobor előtt egy diáktüntetés folyt le. A kolozsvári diákság értesülve arról, hogy Zelea Codreanu agyonlőtte Mancu jásii rendőrprefektust, rögtönzött gyűlést hívott össze, amelyen nagyszámú diákság vett részt. Miután a diákhimnusz elnekelte, I. Istrate rövid beszédet tartott, amelyben leköszönte, hogy a kolozsvári diákság szolidáris Zelea Codreanu tetteivel, mert Mancu rendőrprefektus méltatlanul és románellenes módon viselte magát. Ezután felolvasták a Zelea Codreanuhoz e szellemben intézett táviratot. Végül nemzeti dalokat énekeltek, majd „Milyen Zelea Codreanu” és „Le a zsidókkal” felkiáltásokkal a gyűlés véget ért, snékül, hogy a hatóságok intervenciójára szükség lett volna.”

Letartóztatott Zelea Codreanu családját

Újabb jelentés szerint az ügyesség letartóztatott Zelea Codreanu apját és nővérét, továbbá az összes diákokat, akik a tavalyi fascista összeesküvésben résztvettek. A bucaresti és jásii antiszemita klubokban házkutatást tartottak. Jásii egész lakossága résztvevőit tegnap Mancu holttestének a kórházból a székesegyházba történt átszállításánál. A temetése ma volt, a kormányt Marzescu és Tatarescu miniszterek képviselték. Mancu holttestét Bacsuba viszik, ahol Tamasa faluban a családi sírboltban temetik el.

m pedig a bírósági első látásra onakodás nélkül a bíróság előtt került a bárd kézezfekvőbnek kedőember felamiképe, akár a számba és a bád is, ak- és, észre kellett a bárdot. Ugyan- akkor is, ami- nát a száujára, a bád. elmannak egyik tén a bíróság su- két épít fel. Es maga is felrakott mondja, hogy a pedig azt valja, el bárki Mittel-! Negyednapra tén a bárdot. Az intelligens falusi en munkát fej- an. Nem csoda, y ilyen jelenték- zőbeteisége nem ondás tehát ala- maga a bíróság a gyilkosságot a el. Egy logikus k megállapítása, szánjából a gyil- akkor azok nem nem ellenkezőleg, Ezek után tehát l arra az állás- gyilkosság a bád- tta Mittelmann. ott, hogy a gyil- történt, minden eskik. Egy hipoté- k hipotézist. d kásói feltűnése is válaszolatlanul képen lehetséges, tén találták meg, t. Az első kér- ködős, zuzmarás metetienné tette, nk hiteles jezyzó y a kiszállott bi- le, legatábo ötven ták az erdő szé- nyomot találtak dák, hogy tiszta, záz lépésnyire el tősen látni kellett a fák fehér zuz- as veittek volna ottan lett volna, re azok az örök, huszonnégy órán jítottak melyhez szőléről szedték. ak a harmadik eif ki a hely- tendi észre kellett Mittelmann mellett tetlen, hogy mi- éonyka, fagyott, er, ha elha- cska és a földre szemlése, sőt jés y ha a bárdot n? Hajították a k Mittelmannal, k. Egyetlen egy- törtéte a fáska Lloyd 3022.

Zadix tábornok hadtestparancsnok és Chesin főgyűlés a hadsereg és bíróság nevében részvétüket fejezték ki Manciu özvegyének.

A „Viitorul“ megbélyegzi az Ilfovi esküdtészek felmentő verdiktjét

A „Viitorul“ vezércikkben foglalkozik a jasi gyilkossággal és rámutat arra, hogy az esküdtészek nagyon hibásan ítélkeztek, amikor az elmúlt évben megkegyelmezett a bűnösök-

nek. Az összeesküvő diákok és az a diák is, aki a börtönben lelőtte egyik társát, egyes tanárok befolyása alatt állottak, akik támogatják az egót és a nyers erőszakot hirdetik. Ezek védtek őket az esküdték előtt is, törvényesnek és jogosnak állítva be tetteiket. A kormánylap kijelenti, hogy az egyetemi tanácsok kötelessége a legnagyobb szigorral eljárni azok ellen, akik megbecsülik az életet és a nemzeti kultúra magas oltárát. (R. dor.)

Uj ellenzéki párt alakul a kormány átvételére

Tilos beszélni az utlevépanamáról

(Cluj-Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A G. d. s. frakció akciójára hatása alatt ellenzéki körökben hetek óta élénk mozgolódás észlelhető. Hogy ezen mozgolódások mögött komoly célkitűzések és tervek húzódnak meg, arra az a szenzációs nyilatkozat világít rá, amelyet Lázár Aurél dr., a bihermegyei nemzeti párt elnöke tett ma a nagyváradi újságírók előtt. Lázár dr. nyilatkozatában kijelentette, hogy a nemzeti párt, a parasztpárt és az Averesou-párt tagjaiból „Romániai Nemzeti Párt“ címmel új párt van alakulóban, amely az igazi demokráciát akarja megvalósítani és Herriot politikáját írja zászlójára. Az új pártnak az a célja, hogy az összes erők bevételével olyan hatalmat repre-

zentáljon, amely alkalmas arra, hogy a kormányhatalmat átvegye.

Balassfalvai jelenés szerint a nemzeti párt tegnap délután több vezetőember részvételével népgyűlést tartott Balassfalván, amelyen több határozati javaslatot fogadtak el, köztük a kormány távozását és az utlevépanama teljes tisztázását. Amikor a felszólalók az utlevépanamáról akartak beszélni, a rendőrség jelenlévő tisztviselője felállt és kijelentette, amennyiben ezt a kérdést nem veszik le a napirendről karhatalommal feloszlatja a népgyűlést. Az elnökség tiltakozását jegyzőkönyvbe foglalták és ezt a jegyzőkönyvet Bukarestbe, a párt központjához beküldték. Üdvözítő táviratot küldtek a királynak és Maniu Gyulának.

Bürger Albert lett az erdélyi Keren Hajesszód elnöke

A Keren Hajesszód országos kuratóriumának alakuló gyűlése

(Cluj-Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartotta a kolozsvári iparkamara bistermében az erdélyi Keren Hajesszód kuratóriuma alakuló gyűlését. A gyűlést, amelynek jelentőségét vezető cikkekben méltatjuk, dr. Pollák Sándor nyitotta meg az ideiglenes vezetőség nevében. A tanácskozás elnökevé ezután dr. Steiner Pál orvos-tanárt választották meg.

Dr. Fischer József a napirend előtt bejelentette, hogy Farkas Mózes vezérigazgató akadályoztatása miatt nem jelenhet meg és az ő utján közli a megjelentekkel, hogy teljes mértékben egyetért a Keren Hajesszód mozgalommal.

Dr. Adolf Friedemann, a londoni központ kiküldötté hosszabb beszédben ismerteti az erdélyi Keren Hajesszód eddigi tevékenységét és vázolja azokat az irányelveket, amelyek szerint a munkának jövőben haladnia kell. Az erdélyi területe során tapasztaltak a legnagyobb optimizmusra jogosítják fel és meg van győződve róla, hogy az itteni zsidóság is számának és gazdasági erejének megfelelő mértékben fogja kivenni részét a Keren Hajesszód akcióból.

Dr. Szónyi Géza terjeszti ezután be az erdélyi Keren Hajesszód iroda részletes jelentését az eddig elért eredményeiről. Körülbelül ezeregyszáz jegyzés történt tizennégy millió lej értékben.

Nemionisták Palesztinára

Dr. Balázs Endre meleg szavakkal méltatja azt a munkát, amely Palesztina felépítéséért folyik és kéri az értekezletet, foglalkozzanak a Keren Hajesszód-akció megvalósításának gyakorlati módjaival.

Dr. Hamburg József felvilágosító szavai után dr. Kertész Jenő szólalt fel. „Nekem is itt van a helyem, — mondotta — bár jól tudom, hogy olyan világfelfogás híve vagyok, amely számos jelenlévő felfogásával szöges ellentétben áll. Tartozom a vallomással, hogy azok láttak jobban, akik már régóta hirdetik Palesztina felépítésének szükségességét. A szocialista felfogás azt tartja, hogy minden elnyomást, a népi elnyomást is, csak az általános szabadságvesztés diadalrajzátásával lehet megszüntetni. A Palesztina-építést eddig egy elzárkózó nemzeti mozgalomnak hittük, de most látjuk, hogy Palesztinában mocsarakat csapolnak le, utak építenek, civilizálatlan területekre vezetnek el a kultúra értékeit és már ez egymagában elegendő ahhoz, hogy kijelentsem, minden embernek támogatni kell a Keren Hajesszód-mozgalmat.“

Sebesi Izó Brassó zsidósága nevében jelenti be a Keren Hajesszód mozgalomhoz való csatlakozását.

Dr. Weisz Sándor azoknak a zsidóknak nevében beszél, akik nem cionisták és gazdasági tekintetben a progresszív polgári gondolkodás hívei. Szintén fentartás nélküli híve a Keren

Hajesszód eszmejének és reméli, hogy nemcsak a Palesztina kérdésben, de más közös zsidó ügyekben is sikerülni fog egyesíteni a zsidóság különböző árszálait.

Ezúttal dr. Hamburg József beajánlja a következő határozati javaslatokat, amelyeket a gyűlés egyhangúlag elfogadott.

A gyűlés határozatai

A népszövetség az összes hozzátartozó államok egyhangú hozzájárulása mellett elhatározta, hogy Palesztinát angol közigazgatás alá helyezi és népünk ősi hazájában a zsidó nép számára nemzeti otthont létesít. Ezen határozathoz, mint a népszövetség tagja, Románia is csatlakozott. A brit kormány ezt a mandátumot vállalta és az ország felépítése egy zsidó főszervező, Sir Herbert Samuel vezetésével már eredményesen megkezdődött.

Az egész világ zsidóságának szent és általánosan elismert kötelessége, hogy ezen nagy és a maga nemében páratlan feladattól minden egyes országban kivogya a maga részét. A zsidóság egyetlen párja vagy irányzata sem vonhatja ki magát most, amidőn testvéreink milliói legnyomorúságosabb helyzetben vannak és amikor megszűnt annak a lehetősége is, hogy a kivándorlókról áradatait az eddigi befogadó, de immár elzárkózó országokba irányítsák. De ne csak a szenvedő tömegek részére bír Palesztina felépítése a legnagyobb fontossággal. Most az egész világ előtt áll a feladat, hogy a régi közösségünkben milyen nagy ki nem használt erő szunnyad. Ha új életre keltjük azt a földet, melyen elődeink éltek és melyen a próféták tanítottak, melynek visszaszerzéséért apáink két ezredéves szenvedésen át imádkoztak, így a zsidó szellemnek is otthon fogunk adni mely mint régi időkben gazdag gyümölcsöket fog teremni nemcsak a zsidók, de az egész emberiség javára.

Az egész zsidó közösség felismerte, hogy történelmünk ezen historiai pillanata kihasználatlanul mulhat el. Ezért elhatároztuk meg a Palesztinát felépítő Keren Hajesszód Erdélyi, Bánát és Körösvidéki kuratóriumát, mely a Keren Hajesszód országos gyűlést hívott irányítani és ellenőrizni. Minden zsidó és minden zsidó hitközséget nyomtatékosan felszólítunk, hogy Erec Jizrael felépítését erkölcsileg és anyagi áldozatokkal minden erővel támogassák.

A kuratórium feladatai

Az Erdély, Bánát és Körösvidéki Keren Hajesszód mai napon megalakult országos kuratóriuma a Keren Hajesszód londoni központja alapszabályaival egyetértésben a következőkben körvonalozza a maga feladatát és hatáskörét.

Az országos kuratórium az Erdély, Bánát és Körösvidéki Keren Hajesszód legfőbb reprezentatív és intéző szerve. Mint ilyen irányítja az országos Keren Hajesszód munkát és képviseli az országos Keren Hajesszódot egyrészt a jegyzőkönyvvel, másrészt a londoni központtal szemben.

A Keren Hajesszód az összzsidóság akciója

pártáryalatra való tekintet nélkül és rendeltetésének megfelelően kizárólag Palesztina felépítésének támogatásával foglalkozik.

Az országos kuratórium öt tagból álló elnöksége képviseli a kuratóriumot kifelé és megnevezte a kuratóriummal egyetértésben a Keren Hajesszód munka irányelveit.

A kuratórium munkabizottsága végzi a tényleges gyűlési akciót és irányítja a Keren Hajesszód iroda munkáját.

Az ellenőrzőbizottság fél évente felülvizsgálja az iroda pénzügyeit és erről a kuratóriumnak referál.

A kuratórium egy részletes munkarend kidolgozásával a munkabizottságot bizza meg.

Dr. Reiter Artur figyelmeztet arra, hogy a Keren Hajesszód főcélja az anyagi eszközök előteremtése az ország építésére. Jobb cionistának tartja azt, aki mint memcionista áldozatokat hoz Palesztinára, mint azt, aki cionistának vallja ugyan magát, de nem hoz áldozatokat. Kívánja annak határozott leszövezését, hogy a Keren Hajesszód-mozgalom felétesse áll minden zsidó pártpoliticianak.

Bürger Albert kifejté, hogy a Keren Hajesszódnak nemcsak a zsidók pénzére, de zsidó eszmére is szüksége van. Palesztina ma egyet jelent a zsidó gondolatával.

A Keren Hajesszód kuratóriuma

A gyűlés ezután a Keren Hajesszód országos kuratóriumát a következőképpen választja meg:

Elnök: Bürger Albert Tg. Mures.

Társelnökök: dr. Farkas Mózes Cluj, dr. Fischer Tivadar Cluj, Nussbaum Samuel Oradea-Mare, dr. Seiner Pál Cluj.

Munkabizottság: dr. Balázs Endre, Bergner Zoltán, dr. Hamburg József, Jakobi Mózes, dr. Kertész Jenő, dr. Kohn Hillel, dr. Neufeld Mihály, dr. Pollák Sándor, Waldner Mór.

Ellenőrzőbizottság: Engel Oszkár Tg. Mures, dr. Reiter Artur Cluj, Sebesi Izó Brassov.

Választmány: Dr. Adler Samuel Cluj, dr. Augner Jenő Tg. Mures, dr. Bárdos Imre Oradea-Mare, Beermann Leó Toolita-Romana, Bergner Mór Cluj, dr. Cirom Lázár Tg. Mures, dr. Darvas Simon Cluj, dr. Deusch Mór Lugoj, Dux Mór Dej, Farkas Samu Sighetul-Marmatiei, Fischer Béla Timisoara, dr. Fischer József Cluj, dr. Fränkel Nándor Lugoj, Goldfinger Adolf Brassov, dr. Halberg Gyula Bistrita, Janovitz Géza Cluj, Kalmár József Arad, Kaszner Mór Reghinul Sa e-c, Katzer Jakab Tg. Mures, dr. Klein Miksa Cluj, dr. Leiner Fülöp Cluj, Leopold Zsigmond Arad, Löffler Béla Timisoara, dr. Löwenstein József Orstia, dr. Marton Ernő Cluj, dr. Markovits Igné Oradea-Mare, dr. Matyas Lázár Sibir, Molnár Jakab Cluj, Pintér Bertalan Cluj, dr. Róth Ernő Caransebes, Rothbarth Jakab Timisoara, Schwartz Jakab Cluj, dr. Schütz Henrik Arad, dr. Segall Zsigmond Sibiu, Stern Lipót Brassov, dr. Stern Ödön Oradea-Mare, dr. Szegő Ernő Deva, Székely Viktor Cluj, dr. Vértés Adolf Timisoara és dr. Weisz Sándor Cluj.

Bürger Albert őszinte köszönetét fejezi ki, hogy ennek az igazán szép és nemes mozgalomnak elnökevé választották. „Nem voltam elkészülve — mondotta — erre a megtiszteltetésre és küzdök magamban, vajjon helyes volt-e ez a választás. Úgy érzem, hogy csekély eremmel tudtam meg, hiszen ez a mozgalom hivatalosan van, de sok más fontos kérdésben is közös platformra hozza. Nem vagyok fiatal, sőt az érettségen is túl, az aggkor küszöbén állok. Felek, hogy csekély erőm nem lesz elegendő, hogy úgy dolgozhassak az ügy érdekében, ahogy az én igaz zsidó érzésem diktálja. Kérem gondolkodjanak meg, nem-e talának megfelelőbb egyént e tisztség betöltésére.“

Dr. Klein Miksa meleg szavakkal méltatja Bürger Albert egyéniségét és kéri, vállalja el az elnökséget. Dr. Klein szavai után Bürger Albert bejelenté, hogy a gyűlés akarata előtt meghajlik és elvállalja az elnökséget. Igyekeznél fog megfelelni tisztségének, de hogy ez milyen mértékben sikerül, az az Istentől függ.

Engel Oszkár üdvözli Bürger Albertet, mint a Keren Hajesszód elnökét, majd dr. Friedemann bizakodó zárószavai után az emlékezetes lefolyású gyűlés véget ért.

— Koncentrációs kormány alakul Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Politikai körök véleménye szerint a válság megoldása választási kormány útján megvalósult és valószínűbb, hogy koncentrációs kormány alakul a radikális párt nélkül, amelyben a horvátok is részt vesznek.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Sziskalaj János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 450 lei, egész évre 850 lei.

A tárcám

A tárcám zergebőrből van, finoman kiadjuztált rekeszekkel, amelyek között puhán és diszkrétan vannak el egymásmellől egy zold dollár (nem kell irigyelni: egyetlen címet egy dollárról), egy váltólejárati intés (nem kell sajnálkozni: mindössze ezer lejről van szó (több használt palesztinai bélyeg, egyik hűséges olvasónk levele a kérdéssel, vajjon Honolulu szigetére kaphat *ohne weiteres* beutazási vízumot, egy igazolvány és nyolc drága kollégám előfizetési íve különböző halhatatlan műveiről).

Ha jól emlékszem, a háboru utolsó évében jutott birtokomba a tárcám, amely eredetileg Hertzsa Tivadar doktoré volt, a „Szabótdóld“ című utópisztikus regény világhírű szerzője, aki nyolcvan éves korában mostanában halt meg valshol német földön.

Mondjam el, hogyan jutottam a tárcához. Ez a Hertzsa doktor a legfinomabb zsidó elmék egyike volt. Bécsi újságíró korában főleg közgazdasági problémák izgatták és a statisztikai adatok számozslapjai ridegségét a szívvel szazette volna átírtani. A munkatejesítmény igaz ellenértékét miként lehetne bevezetni e gonosz világba, amelyben a legértékesebbek a legkiszolgáltatottabbak és a legnagyobb hampellérek a legfüggelenebbek — azt a nehéz diót ropogtatta, amikor a napi munkától elvonatkoztatva, otthona csöndjében az igazi más szent mesterségét látta.

Azután Weasle hívására Pestre jött és kidelgosta a valutareformot az ő zsidó agyával. Ez a műve egyáltalában nem volt alkalmas arra, hogy a Hertzsa-féle ideálek megvalósuljanak általa, hogy a tőze és a vállalkozás és a nagy földbirtok megszejnjen. Maga az író ugylátszik beletörődött ebbe a rezdbe, amelyről nyitván belátta, hogy regények és öletek nem dönthetik meg. Nam ugy élt, mint egy természetközveteszet független tagja. Az ország legnagyobb nyomdavállalatának vezérigazgatója volt és tulajdonosa az akkor legjovedelmesebb riportlapok egyike, az „Friss Ujság“-nak. Kastélyja a legartisztikusabbak egyike volt, képei iránt angolok érdeklődtek. Külföldön töltötte az esztendő jó részét. Magutóbb Portschachban láttam az öreg urat, amint a wörthi tóban uszóversenyt tartott nálánál emberstíval fiatalabbakkal.

Vissza a tárcához!
 Jött a háboru és jött a forradalom előszele. A „Friss Ujság“-akkori egyik szerkesztője dr. Kun Ándor volt. Az öreg Hertzsa őt biza meg egy alkalommal valami hatóság előtti ügy elintézésével.

— Nézz, — szölt munkatársához fanyarul — itt a tárcám, mostanában vettem. Ki tudja, lesz-e pázsma a forradalom után. Fogadjja tölem szivessen!

A munkatárs első pillanatban örült a megtisztetésnek. De már este amikor együtt voltunk, így ocsokodott:

Mikor volt nekem pénzem?
 És ha van, akkor sincs!
 És ha nincs, akkor is a mellényzsebembe gyűröm.

Hévek, amik arra készítették, hogy a vadonatuj tárcát Macsbáry Józsefnek, a „Posti Hirlap“ szerkesztő munkatársának prezentálja.

— Talán hasznát veheted!
 Szó nélkül átvette, megforgatta, rekeszeit szíjjel nyitotta, megtapogatta, nagy komolyan vizsgálta. Majd kirakta a zsebeit, levelek, zálogcédulák kerültek elő, gyűrűt fotográfiák. Ezeket szépen behelyezte a tárcába. Eltelt egy félóra. Akkor megszöált:

— T-lán.
 Másnap együtt álltunk.
 — Micska — mondom — mi van a tárcáddal?
 Beszédés lett.

— Egész nap rosszul voltam miatta. Magzoktam, ha valamit keressék, hogy kifordítom a zsebet, hogy igazulok, hogy befelé káromodom. Most ez nincs. Minden rendben a tárcában. De ezt én nem bírom!

Elővette a tárcát, kivette a leveleket, a képeket és cédulákat és elosztotta ruhája minden zsebébe.

— Neze!
 Ezzel a tárcám a tulajdonom lett, aktívám és

passzívám halk őrzője. Sok furcsaság került össze benne az évek során és nem tudom, a sora játéka, vagy valahol, hogy első tulajdonosa elmulása idejében egy Honoluluba igyekvő ember zaklatott kérdéseit rejti. El ebből a társadalomból, messzire, isteni naivitásu emberek közé!

A nagy írónak és egy egyszerű erdélyi zsidó nak egyazon szivverése a tárcámban. Szabó Imre

— Félmilliárdot sikkasztott Cifra Géza bécsi filmrendező. B ecből jelentik: Cifra Géza, ismert aradi költő, tavaly jött Bécsbe és Itten Kertész Mihály oldalán a Sascha-filmgyárnál mint segédrendező működött. Usakhamar azonban Renaissance címen önálló film vállalatot alapított és a kapitalistákai sikerült elhitetni, hogy nagyszabásu filmet készít elő, amely Gulliver utazásait viszi vászonra. Ennek a filmnek finanszírozására egy konzorciumot hozott össze, amely ötszáz milliót bocsátott rendelkezésére. Cifra színészeket szerződtetett, azonban a jeleneteket nem vette fel, hanem egy fél éven keresztül olyan géppel „kurbilizott“, amelyből a nyers film hiányzott. Közél hat hónapig bolondította így tőkéseit, míg mostan végre kiderült, hogy Cifra a rendezett jeleneteket fel sem vette és a pénz javarészt elköltötte. Mikor a tőkésék Cifrárt felelősségre vonták, erőlyesen tiltakozott a vád ellen, másnap azonban megszökött, hir szerint Párisba. A károsultak eddig Cifra ellen nem tettek feljelentést.

— Elsimult Románia és Amerika konfliktusa Newyorkból jelentik: Jay Péter bukaresti amerikai követ ma visszautazott Bukarestba. A követ elutazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott Bibacu herceg román követtel, aki sikerrel közreműködött a két állam között támadt konfliktus elsimításában, amely julius elején tudvalegleg a diplomáciai viszony megszakításával fenyegetett.

— A méterrendszer bevezetése az egész országban. A textil és rövidárkereskedőket közzelről érdeklí a mérték és súlyok vezérigazgatóságának ama rendelkezése, amelynek értelmében a külföldről importált szövetek stb. 1925 január 1-től kezdve csak abban az esetben hozhatók be az országba, ha a métermérték szerint vannak megjelölve. Az angol gyárosok nagyrészen már eleget is tettek ennek a kívánalomnak és az árut a yard mellett méterrel is jelzik. Az orosz gyárosokkal most folynak az ezirányu tárgyalások. Az új rendelkezés szerint azok a romániai kereskedők, akiknek olyan árujuk van, amely nélkülözi a métermérték feltüntetését és azt az árut január 1-ig nem adják el, kötelesek ezt az árut az említett igazgatóságnak bejelenteni és egyben halasztást kérni, míg a méterrendszer szerint meg nem jelölt áru teljesen ki nem fogy.

— Rejtélyes falusi merénylet. George Todor papfalvi lakost szombaton délután Papfalva határában egy a főnyéke ismeretlen ember fejével fejbütötte és a merénylet után elmenekült. George Todort eszméletlen állapotban találták meg a falu határában. Súlyos fejszélvel beszállították a kolozsvári klinika sebészeti osztályára, ahol ma délelőtt sérülésébe belehalt. A kolozsvári ügyészség utasította a papfalvi csendőrséget, hogy folytassák a nyomozást az ismeretlen támadó kézrekerítése végett.

— A dési ort. hitközség a Palesztina-kolonizációért. Désről jelentik: A dési ortodox hitközség képviselőtestületének gyűlésén Weinberger Samu indítványára elhatározta, hogy áttérjen fordul a besztercei ort. hitközséghez, hogy az ortodox hitközségeknek a Palesztina-kolonizációba való bekapcsolása céljából záros határidőn belül kongresszust hívjon egybe. A képviselőtestület Rosenzweig M. Jehuda indítványára jegyzőkönyvben fejezte ki részvétét a Palesztinában elhalt Giasner Móse főrabbi halála fölött.

— Egy bécsi filmvállalkozó kirabolt egy bankárt. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség a napokban rablás miatt letartóztatta Rachmann Samuel filmvállalkozót. A letartóztatott filmvállalkozó üzleti összekötésben állott Lewasow Simon bécsi bankárral Rachmann és Lewasow között milliárdos üzletről kifolyólag nézeteltérés támadt, de hosszas pereskedés után a pereskedő telek kiegyeztek. A kiegyezés után Rachmann Párisba utazott, ahol a bankár követte és a párisi rendőrségen a vállalkozót zsarolásért feljelentette. Bécsbe visszatérve Rachmann első dolga volt két butorzállító kocsival beállítani Lewkownak Guss-haus-strasse 13. szám alatti lakására és onnan a berendezést az utolsó szögig elszállítani ismeretlen helyre. Amikor Lewasow hazatért és lakását kifosztva találta, rablás miatt följelentést tett Rachmann ellen, akit le is tartóztattak. Az ügynek a bíróság előtt lesz folytatása.

— Bizalmas jellegű értekezlet Budapesten a dunai vámunió ügyében. Budapestről szö a meg erősítésre szoruló hírt jelentik, hogy az elmúlt héten Budapesten bizalmas jellegű agrár-értekezlet volt, melyen a Duna-medencében lévő államok képviselői kivétel nélkül megjelentek. A konferencián állítólag a dunai vámunió kérdését is megvitatták, amiért is az értekezlet beláthatatlan fontossága volt.

— A lovak alá került egy tízéves fiu. Tegnap délután súlyos kimenetelű szerencsétlenség játszódott le a hosszumacskaúri országúton. Leményi Sándor esperes loval az országúton egy autótól megijedve elragadtak és elgőzölték Faragó László tízéves parasztfiút, aki nem vette észre a háta mögött rohanó lovakat. Faragó László eszméletlen állapotban került ki a lovak alól. Az előhívott járási orvos megállapította, hogy a szerencsétlenül járt fiu mindkét lábán csonttörést szenvedett. Faragó Lászlót ma délelőtt beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. A vizsgálatot megindították annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit ternel a felelősség.

* Az Aradi Textilipar r. t. Arad, melynek gyármánya az országban a legnagyobb közkeveltségnek örvendnek, az ország nagyobb városában saját fióktelepet állít fel, hogy ezáltal a kereskedőkkel való közlekedést kövletlenebb tegye. Ezen akció kapcsán Cujon a Reuner-palotában is megnyitott a cég fióktelepe, ahol is a cég összes gyártmányait, mint szövé- és háziipari fonalak, nyera fehérített, festett pamutvászon árak, nyomott kartonok és szövetek állandóan raktáron tartatnak és eredeti gyári árakon kerülnek kizárólag viszonteladók részére eladásra.

Megjelent a Nibelungok hőskötemény

Kapható mindenütt!

Kapható mindenütt!

Ára 3 lej

és rendeltetés-
 felépítésének
 ból álló elnök-
 és megamátja
 Keren Hajesszód
 végi a tény-
 Keren Hajesz-
 t feldolgozálja
 kuratóriumaak
 nakarend kidol-
 meg.
 arra, hogy a
 eszközök elő-
 bb elonistának
 áldozatokat hoz-
 nak vallja ugyan
 Kivánia annak
 Keren Hajesszód-
 pártpolitizának
 K-eren Hajesz-
 zaidó esz-
 ma egyet jelent
 ód kuratóriuma
 esszód országos
 lasztja meg:
 res.
 Mózes Cluj, dr.
 Samuel Orades-
 Endre, Berguer
 kóbi Mózes, dr.
 dr. Neufeld Mi-
 Mór.
 kár Tg. Mures,
 Braszov.
 Samuel Cluj, dr.
 dos Imre Orades-
 ana, Bergner Mór
 dr. Darvas Si-
 j, Dux Mór Dej,
 Fischer Béla Ti-
 dr. Fránel Nán-
 sov, dr. Halberg
 aj, Kalmár József
 e-c, Katarz Ja-
 Cluj, dr. Leitner
 rad, Löffler Béla
 Orastie, dr. Mar-
 Ignse Orades-
 elvár Jakab Cluj,
 Ernő Carasabes,
 vartz Jakab Cluj,
 Segall Zsigmond
 eru Ödön Orades-
 skely Viktor Cluj,
 Weisz Sándor
 önetét fejezi ki,
 nenes mozga-
 „Nem voltam
 re a megtisztel-
 vajjon helyes
 n, hogy csakély
 a mozgalom hi-
 zsidóságot ne
 s kérdésben is
 vagyok fiatal,
 gkor küszöbén
 n nem lesz ele-
 az ügy érdek-
 zéssem diktálná.
 találnak megfe-
 sésre.“
 vakkal méltatja
 kéri, vállalja el
 ai után Búrzer
 s akarata előtt
 séget. Iyeyekezní
 hogy ez milyen
 től függ.
 er Albertet, mint
 hajd dr. Friede-
 az emlékezetes
 y alakul Jago-
 Politikai körök
 oldása választási
 valóságintább, hogy
 a radikális párt
 éstvesznek.

A sulgos pénzkrízis miatt

hogy a m. t. vásárló közönségnek alkalma legyen téli szükségleteit olcsón beszerezni, elhatároztuk, hogy az összes raktáron levő

férfi- és női-szövetek,
plüschök, bársonyok,
bélésárak, vászon és
mosóárak megírt,
olcsó és szigorúan sza-
bott áraiból

folyó hó 31-ikéig

10%
engedményt adunk.

**Heller,
Weisz & Molnár**

divatáruháza

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 6.

Nagy maradék vásár! **Figyelem!** Nagy maradék vásár!

**Nagy maradék-
vásár**

LA CORSO

női divatáruházban

Cluj, Piata Unirei (Fóter) 17.

Férfi és női ruhaszövet Kabát- és raglánszövet Planel és bársony Ruha és bélésanyag Vászón és zephir Damaszt és voile Stb. Stb.

Maradékok minden elfogadható áron árusítatnak!

Nagy maradék vásár! **Figyelem!** Nagy maradék vásár!

KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi fakörzetek között áthidalhatatlanok az ellentétek

A faipari körzetek központi választmányi ülése Nagyváradon. Az aradi körzet megszüntetnek jelentette ki magát

(Oradeamare-Nagyvárad, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap, vasárnap délután zajlott le Nagyváradon a faipari körzetek központi választmányának ülése. Az a régi ellentét, mely az Erdélyi Faipari Egyesület keretén belül már régen érezhető volt, s mely az egyesület felbomlására vezetett, a körzetek ezen választmányi ülésén teljes egészében hontakozott ki és meguntatta, hogy az egyes körzetek között olyan ellentétek vannak, melyeknek áthidalása záros határidőn belül megvalósíthatatlannak látszik. Egyes körzetek, így első sorban a kolozsvári fakörzet vezetősége — mint azt az Uj Kelet részletesen megírta — az UGIR-hoz való beadvadást tartják egyetlen megoldási lehetőséggnek, míg egyes körzetek különösen pedig a brassói körzet a fatermelők érdekeit úgy látják hathatósan megvédhetőnek, ha csatlakoznak a bukaresti fatermelők érdekképviseletéhez. A brassói fakörzet a beadvadásnak szükségességét nem indokolta behatóan. A többi körzeteknek általában az a felfogásuk, hogy a fakörzetek az összes kis fatermelők és fakereskedők bevonásával egy, az UGIR-tól és a bukaresti Faipari Egyesülettől független és önálló szervezetet alakítsanak spe-

A kolozsvári Sfatul Negustoresco nagygyűlése

(Cluj-Kolozsvár, október 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul Negustoresco bukaresti kongresszusának előkészítése céljából vasárnap délután Románia minden számottevő városában nagygyűlést tartottak a Sfatul helyi képviselői. A kolozsvári Sfatul gyűléséről alábbi tudósításunk számol be:

Tuffli Richárd alelnök tíz óra után néhány perccel nyitotta meg a gyűlést. Üdvözlő a megjelenteket és bejelentette, hogy a Sfatul bukaresti központja négy delgátust küldött ki a gyűlésre, akik azonban a gyorsvonat három órás késése következtében nem érkezhettek meg idejében. Tuffli alelnök ezután a Vadul Comercial ügyét ismerteti. Remutott arra, hogy a kereskedőosztály, amely a háború befejezése óta állandó válságban él, egyik legérzékenyebb kérdése az üzletbérleti jogviszony rendezetlensége. A múlt évben kiadott lakbérleti törvény, amely a kereskedők és háztulajdonosok közötti lakbérleti viszonyt 1925 május 1-re szabad egyezkedés tárgyává teszi, nem hogy javítana a helyzeten, de súlyosabbá teszi, mert a kereskedőket teljesen kiszolgáltatja a háztulajdonosoknak. Az eddigi akciók eredménye, hogy a kereskedelmi miniszter kötelező nyilatkozatot tett a Sfatul vezetésének, hogy ezt a sérelmes rendeletet hatályon kívül helyezi és még az őszi parlamenti ülésszak alatt új törvényjavaslat keretén belül rendezni fogja a kérdést.

A pénzkrízis ügyének előadója Romanovici György vezértitkár, aki hosszabb beszéd keretében mutat rá a kereskedelem súlyos helyzetére, amelybe a pénzkrízis következtében került. Ismerteti a pénzkrízis okait, melynek egyik előidézője a Banca Nationala, amely a háború előtt 670 millió értékű bankjegyet tartott forgalomban, melyből a bankok 270 milliót helyeztek ki. Ezzel szemben ma a két és felszeresen megnagyobbodott Romániában 7 milliárdot helyeznek ki a bankok, holott aranyparitásban történő átszámítás szerint 20 milliárdot kellene kihelyezniük. Foglalkozik azután a kamat és jutalék kérdéssel. Okmányokkal igazolja, hogy egyes bankok 40—50 százalékos kamatot szednek a kereskedőktől, amely horribilis kamat teljesen tönkre teszi a kereskedelmet. A pénzügyteljesítés terén pedig nagy visszaélések történnek, mert előfordul, hogy egyes átutalások hetekig hevernek a bankoknál, ami a hitelezők részére óriási kamatvesztést jelent. Ugyanígy a helyzet a postautalványok terén is. Javasolja, hogy a Sfatul memorandumban kérje a kormánytól az átutalás ügyének rendezését.

A javaslatokhoz Schwartz Jakab és Pásku Valér

ciális érdekeik védelmére.

A tegnapi ülésen a kolozsvári körzet bejelentette, hogy az UGIR 28. áru Butar-stben lezajló nagygyűlésén a maga részéről bejelenti a csatlakozást. A többi körzetek viszont arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem a kolozsvári körzettel egyidejűleg, hanem külön-külön fogják elhatározni az UGIR-hoz való csatlakozásukat. A legszembetűnőbb hatott az aradi körzet bejelentése, mely szerint az aradi körzet már is megszűntnek tekinti magát és teljesen szabadkezett tart fenn magának abban a tekintetben, hogy az UGIR-hoz, a bukaresti Faipari Egyesülethez, vagy pedig egy újonnan alakuló érdekképviselethez csatlakozzék.

Mi d zektől megállapítható, hogy az a bomlási folyamat, mely az Erdélyi Faipari Egyesület központjának likvidálásával kezdődött, a körzetek bomlásával elérte kulminációs pontját. A nagyváradai választmányi ülésen választottak ugyan egy ugynevezett likvidációs bizottságot, mely hivatva volna az ellentéteket áthidalni, azonban megállapítható, hogy ezen bizottság munkája nem sok reménnyel kecsegtet és a körzetek reorganizációja, illetőleg együttműködése nem fog sikerülni.

¶ Kereskedelmi adósk országos védegyelete es egyeztető szövetsége alakul Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Az alakulóban levő hitelezői védegyelettel karöltve, egy másik szervezet is van alakulóban e címen, melynek célja a kereskedelmi adósk érdekeinek képviselete. E szervezet a hitelezők védegyeletével karöltve fog működni. Az egyes tagjaiknak vagyoni státusát, amennyiben valamelyik tagja fizetési nehézségekbe kerülne, megbízható adatok alapján össze fogja állítani, megbízható leltárt és mérleget készít, részletes információkat nyújt az üzlet jellegéről, a megoldás lehetőségeiről és az így feldolgozott anyagot forja meg tárgyalás és esetleges megállapodás végett a hitelezők védegyelete elé terjesztani.

¶ A francia tőke menekül a franktól. Párisból jelentik: A francia frank árfolyamának újabb lemorzsolódása a francia tőkét arra kényszeríti, hogy a franktól szabaduljon. A francia tőkésnek mind nagyobb mértékben gyűjtik a nemes valutákat. Aprilis elsőtől szeptemberig a francia tőkésnek 75 milliárd papirfrankért több idegen valutát vásároltak, mint amennyit ugyanezen idő alatt eladtak. A tőke, látva a francia frank csökkenő lemorzsolódását, inkább az értékkálló nemes valutákban helyezkedik el.

A mai valutapiac

A mai napon némi szilárdulás mutatkozott, délután azonban ellanyhult a piac. A következő árfolyamokon történtek kötések: Osztrák korona 395—400, magyar korona 415—420, cseh korona 530—535, francia frank 965—975, svájci frank 34 25—34 35, dollár 179—181, angol font 815—820, olasz lira 796—805.

Valutapiac október 27-én:

Bukarest. Devizák: Páris 960, Berlin —, London 818, Newyork 180—, Róma 792, Zürich 35—, Bécs 25—, Prága 542, Budapest —.

Zürich. Nyttás—Zárlat: Berlin 123 75—123 80, Amsterdam 204 20—204 25, Newyork 520 00—520 25, London 2337—2337 50, Páris 2710 00—2705, Milano 2250 00—224 50, Prága 1550 00—1550 00, Budapest 68—68 00, Belgrád 742 50—745 00, Bukarest 295 00—290—, Varsó 100 00—100 00, Bécs 73 25—73 25.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Közösintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II. Piata Traian 2. szám. Sörgőncim: Albala Timișoara-Fabrice Interurban telefon 60

Helyreigazítás. Egyik közgazdasági hetilap híradása nyomán megirtuk, hogy a Weimann Henrik nagyváradi cég fizetése képtelen. A cég annak közléseére kért felbontást, hogy a fizetése képtelenségéről az illető közgazdasági szaklapban közölt híradás minden alapot nélkülöz, mert a cég senkinek sem tartozik s így nem is lehetett fizetése képtelensége.

Jugoszláviában leszállítják az exporteur díját. Belgrádból jelentik: A cukorgyárosok követelésére a kormány elhatározta, hogy leszállítja az exporteur vasúti szállítási díját és vámját. A vasúti tarifaképzés eredménye negyvenszázalékos lesz.

*** Uj degrass-üzem.** Az első temesvári üzemgyár nemrégiben bővítette ki üzemét egy bőrpácoló anyaggyárral. Készítményét, mely Dacopon név alatt már az egész országban ismeretes, már Jugoszláviába és Magyarországra is exportálják. Most egy új gyártási ággal bővítette a gyár üzemét, amennyiben megkezdte a degrass nevű bőrszíradék gyártását. Az új belföldi degrass-gyártat bizonyára örömmel fogadják a bőrgyárak, melyek eddigi degrass-szükségletüket kizárólag import utján fedezték. A gyár az ország teljes szükségletét képes fedezni.

*** A Kiszling Rudolf és Fia temesvári csillár- és bronzárúgyár** még a múlt év végén kezdte meg üzemét. A vállalat most részvényszerűségi alakult és 4 millió lejnyi tiszti tőkéjét 10 millió lejre emelte fel. A gyár a budapesti hasonló nevű céggel fennálló érdekösszege folytán elsőrangú gyártmányával hamarosan kifogja venni magának az öt megjelölt helyet, annál is inkább, mert a Kiszling-gyártmányok már az egész világon ismeretesek és kiváló minőségűek. A gyár, dacára az erős külföldi konkurenciának, mindinkább tért hódít, mert nemcsak kommersz-árut gyárt, hanem a leggyesze- rűbb falikartól és irószámlámpától kezdve, a legkényesebb írást is kielégítő ezalonlámpákat és esillárokat készít. A gyárnak elsőrangú tervezők állanak rendelkezésére, akik bármilyen műtárgy lakberendezés, bankpalota, kávéház, templom, színház részére csillárokat és kandelabereket a legújabb tervek, esetleg az adott direktívák után készítenek. Meglepően szépek az itteni Royal- és Elit-kávéházak, valamint az Aradmegyei Takszépénésztár részére külön tervek szerint készített művészi kivitelű csillárok. A vállalat az ország egyik nagy reményekre jogosító ipari alapítása, melynek azonban még végsővélemére volna szükség, hogy az erős külföldi versenyyel szemben megállja a helyét. A külföldi csillárárakra kivettelt vám ugyanis 3 százalékat teszi ki a mai beszerzési árak.

*** A Dobos Samuél Rt.** által nemrégiben alapított gummiárúgyár megkezdte működését és bigipénis, mártott árut már forgalomba is hozta. Az árut szak körökben kiválóan tartják és a gyár nemcsak az ország teljes szükségletét képes fedezni, hanem a külföldi piacon is elhelyezni gyártmányait.

2/924—25 szám.

Pályázati hirdetés

A cseh-silváci (Szilágyosch) orth. i. r. hitközségnél megüresedett „Semész és Magiach” állásra pályázatot hirdetünk.

Pályázatok az eredménytől igazoló okmánnyal, 45 évkort és családi állapotot feltüntetve, f. évi november 5-ig beküldendők.

Javadalmazás: fixfizetés, megállapodás szerint, rituális fűdő jövedelme és a szokásos mellékjövödelem,

Cseh-Silvania 1924. október 22.

Klein Ignác jegyző

Kovács Károly elnök

SPORT

Küzdelem a bajnokságért

A budapesti VAC továbbra is a magyar bajnokság második helyén áll. A Haggibbor főlényé ellenére kiespott az Universitáteatól. A Kitzsi nehéz győzelme a TMTE felett

A hirtelen beállott időváltozás miatt mindenütt igyekeznek lebonyolítani a bajnoki mérkőzéseket. Az egész országban bajnoki meccsek voltak, melyekről a következő tudósításunk számol be:

Kolozsvár. Universitátes—Haggibbor 1:0 (1:0). Biró Mroznikievicz. A Haggibbor ezt a meccset is elvesztette s mégis azoknak, akik a mérkőzést végigázták, ez a vereség nem volt olyan fájó, mint bármelyik az utóbbi egyas- utáni vereségak közül. Volt a csapatban győzni akarás, lelkesedés és ez már félgyőzelem, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy állandó fő- lőnyük mellett, a szerencsétlenség közrejátszása folytán jutottak ahhoz a gólohoz, amely már a kezdők pontvesztéséhez juttatta ebben a sze- zonzban a Haggibbor. Az első tízesöt peroben az egyetemi csapat uralja a mezőnyt, azután azonban végig a Haggibbor van fölényben s több góllalalma is van, de a csapat, híven szokásához, mindent elront.

CFR—Victoria 0:0. Biró dc. Mors (Nagy- várad). Rendkívül heves iramu erős mérkőzés.

KKASE—Academia 3:0 (0:0). KMTE—KAC 2:2 (2:1). A KAC több játékosá külföldre távozott és az „fik” még nem bírják a nagyok iramát.

Elit ifj.—Haggibbor ifj. 3:0 (1:0) Az Elit több elsőosztályú játékosát szerepeltetett, a mérkőzés előtt azonban irásban lemondta a meccset s így a két pont a Haggibboré.

Szatmár. Bihorai—3. Törökvas 2:0 (1:0). Nagyvárad. Törökvas—Samson 4:0 (3:0). NAC—Egyetemes 1:0 (0:0). Nagyszalonta. SzSE—NSCMT 2:2 (1:0). Torda. PTT—Törökvas 2:1 (1:2). Nagyenyed NTK—RMS 2:0 (1:0). Arad. AAC—ATE 3:2 (0:2). Glória CFR—CAMP 2:1 (0:1). Az eddig veretlen CAMP veresége meglepetés.

Külföldi eredmények:

Rapid (Becs)—FTC 3:1 (1:1). Budapesti Husiparok 5:2. VAC—Zsigó 2:1 (0:1). A VAC ezzel a győzelemmel továbbra is megtartotta második helyesét. KAC UTE 1:1 (1:0). MTK—NSC 6:2 (4:1). III. Kerület—BEAC 1:0 (0:0). Vasas—Törökvas 2:1 (0:0). A bajnokság állása: MTK 9 pont, VAC 9 pont. (Egyel több mérkőzés játszott, mint az MTK.) III. Kerület 8, Vasas, 7, KAC 6 NSC 6 Törökvas 5, FTC 5, BTC 3, Zsigó 3, BEAC 3, UTE 2 pont.

Cukorka, csokoládé, gyümölcs, hal és huskonzervek csak a Str. Jorga (v. Jókai-utca) No 23. szám alatt

október hó 15-én megnyílt

BOKOR & COMP.

cukorka és csemege áruraktárnál

szerezhetők be. Eladás nagyban és kicsinyben a legzolidabb árak mellett. Sirocco 236

Hirdessen az Uj Keletben

Pályázat

A tanári orth. i. r. hitközségben a בעל קורא ובעל שריב állás megüresedett.

Pályázhatnak nov. 20 ikáig, kik három elismert orth. rabbittól קבלות-al bírnak. Fizetés megállapodás szerint. Utiköltség csak meghívottak.

Temesd, (jud. Salaj) 1924. okt. 24 én,

Dr. Fischer Lajos, ügyész-titkár.

Fischer József, hitk. elnök.

Vásároljon

őszi és téli

férfi-szöveteket

mélyen leszállított árban a

Postavarie Engleză Izrael Glück

szövetárúházában, Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 5.

Hölgyeim! Mélyen leszállított árak mellett árusítja filz és bársony modelleket az

"IDEAL"

kalapüzlet, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám. Golya-árúházzal szemben. Alakítások és formálások 48 óra alatt készülnek.

Rudolf Mosse Rt. 8051

Aradi Textilipar Rt.

Arad

cluji lerakata

Strada General Neulcea No 2. (v. Korniss-u.)

Nov. 1-én megnyílik.

Raktáron tart:

nyers, fehérített és festett pamutvásznak, nyomott kartonok és szövetek, szövő és háziipari fonalakat.

Eladás:

csak viszontelárusítóknak.

Telefon 633.

Telefon 633.

Őszi és téli divat-uidon-ságaink:

Telefon 961.

Telefon 961.

CLUJ-PIATA-UNIRIL-12-SZ

selyem, szövet, bársony és flanelékben megérkeztek.

Szolid árak! Garantált minőségek!

október 28

lanok

zret meg.

ri körzet beje-
Butar-eben
széről bejelent
ek viszont arra
ogy nem a ko-
banam külön-
DGIR hoz vald
abban hatott az
zerint az aradi
kinti megát és
magának abban
oz, a bukaresti
njonnan ala-
nik e.
hogy az a bom-
sz: Faegyesület
szódott, a kör-
bációs pontját.
en választottak
ló bizottságot,
eket áthádni,
ezen bizottság
kecséget és a
g együttműkö-

szágos védegy-
uavul Nagyvá-
alakulásban lev-
y másik szerve-
melynek célja a
képviselése. E
vel barátlva fog
ayoni státusát,
asi nehézségekbe
n össze fogja ál-
get készíti, rész-
let jellegéről, a
eldolgozott any-
es megállapodás
terjeszteni.

l a franktól
nk árfolyamá-
ancia tőkét arra
szabadjuljon. A
nértésben gyűj-
el-tétől szep-
mi líárd papir-
sároltak, mint
ladtak. A tőke,
em rzsoldását,
takban helyez-

plao

lás mutatkozott,
ao. A következő
Osztrák korona
115—420, cseh
965—975, svájci
—181, angol font

27-én:
960, Berlin —
6ms 792, Zürich
Budapest —
123 75—123 60,
nyork 520 00—
Páris 2710 00—
Prága 1550 00—
elgrád 742 50—
Várnó 100-00—

nyva

Eladás

soara

la Timboun-Patrick

